

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 14 hallituksen esityksestä laeiksi merimieslain ja merimiesten vuosilomalain muuttamisesta

Eduskunta on 9 päivänä toukokuuta 1986 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 55 laeiksi merimieslain ja merimiesten vuosilomalain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina esittelijä Jouni Lemola sosiaali- ja terveysministeriöstä, puheenjohtaja Reijo Anttila Suomen Merimies-Unionista, järjestösihteeri Sven-Erik Nylund Suomen Laivapäällystöliitosta, järjestösihteeri Anton Sjöholm Suomen Konepäällystöliitosta ja osastopäällikkö Henrik Lönnqvist Suomen varustamoyhdistyksestä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan merimieslakiin tehtäväksi niin sanottua perhepoliittista työsuhdeturvaa koskevat muutokset vastaavasti kuin on tehty työsopimuslakiin. Tämän mukaisesti merimieslain alaisella työntekijällä olisi oikeus saada hoitovapaata vanhempainloman jälkeen lapsenhoidon vuoksi siihen saakka kunnes lapsi täyttää kolme vuotta. Hoitovapaata voitaisiin pitää enintään kaksi jaksoa työntekijää kohden vähintään kahden kuukauden erissä. Ilmoitusvelvollisuudet hoitovapaan alkamisesta, pituudesta ja jaksottamisesta vastaisivat työsopimuslain mukaisia velvollisuuksia. Merityön luonteesta johtuen olisi kuitenkin eräitä poikkeuksia. Hoitovapaan aloittamisesta ja lopettamisesta mahdollisesti aiheutuvat matkakustannukset jaettaisiin valtion ja työnantajan kesken.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 1986

Merimiesten vuosilomalakia muutettaisiin siten, että hoitovapaan tai opintovapaan taikka muun tällaisen syyn johdosta työnteosta estyneen oikeus vuosilomaan määräytyy työhönpaluun jälkeen pääsääntöisesti samoin kuin työsuhteen alkaessa.

Nykyisten säännösten mukaan työntekijän on irtisanottava työsopimuksensa, jos hän ei halua työskennellä sodanvaaratilanteissa. Hallituksen esityksen mukaan työntekijällä olisi oikeus irtisanomisen sijasta tulla pyynnöstä lomautetuksi. Valtio korvaisi sodanvaaran johdosta aiheutuvista työntekijän matkakustannuksista yleensä puolet.

Lakiehdotukset on tarkoitettu saattaa voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin siten, että hoitovapaa toteutetaan asteittain vuoteen 1989 mennessä.

Valiokunta kiirehtii raskaana olevien merenkulkualan työntekijöiden äitiyssuojelun tehostamisesta.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina, mistä syystä valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Halonen ja varapuheenjohtaja S. Mikkola sekä jäsenet Aho-

nen, Ikonen, H. Kemppainen, P. Leppänen, Lipponen, Moisander, Nordman, Paavilainen, Pesola ja Stenius-Kaukonen ja varajäsen Eklund.

